

[Diderichsen.]

pædagogisk-psykologiske. Her har lærerne i Holsteinsborg og en dansk lærerinde i Grønland, fru Hanne Trane, der selv kan tale grønlandsk, offentliggjort udtalelser, som i hvert fald på mig har gjort et betydeligt indtryk. Kort sagt advares der mod det skolechok, som rammer børn, der i de to første år udelukkende undervises på et så fremmedartet sprog som det danske i forhold til det grønlandske, og de dybt skadelige virkninger af et sådant chok i retning af tidligt begyndende skoletræthed og manglende koncentrationsevne, fordi den fornødne kontaktflade mellem lærerne og børnene savnes, da et følelsesmæssigt engagement, som ikke mindst for de små børn er en livsbetingelse, på forhånd udelukkes ved den manglende sproglige kontakt.

At der her er peget på noget meget væsentligt, forekommer mig indlysende, så indlysende, at jeg til mine udtalelser den 20. oktober må føje en henstilling til ministeren og det kommende udvalg om at tage disse forhold op til en meget samvittighedsfuld undersøgelse. Jeg føler mig her på linje med hr. Holger Hansen og hr. Lembourn, når de også fremhæver mulighederne for og det lykkelige derved, hvis man kunne finde frem til en ny formulering af § 14, stk. 3, således at det stærkere blev gjort gældende, at hovedgrunden til, at man er nødt til måske i visse tilfælde at undlade at undervise i grønlandsk i første og andet skoleår væsentligt skyldes den hårde kendsgerning, nemlig den akutte mangel på lærere, egnede lærere.

Jeg anerkender stadig, at hensynet til den tekniske udvikling og børnenes fremtidsmuligheder må veje tungt i vægtskålen, og at det ikke er nemt at finde en løsning, der tager skyldigt hensyn til begge de nævnte elementære kræfter, men det er mit håb, at forældrene i Grønland mere og mere vil få øjnene op for, hvor meget en lykkelig start i skolen betyder også for grønlandske børn og også for deres tilegnelse af alt det nye, som skal føre dem frem i den moderne verden.

Så skal jeg blot ligesom hr. Holger Hansen tilføje en bemærkning i tilknytning til pressemeddelelserne om den gruppe af grønlandske lærere, der ikke kan avancere på

linje med kolleger med en anden og nyere uddannelse. Jeg beder ministeren bekræfte, at der vil blive truffet virksomme forholdsregler f. eks. i form af en supplerende uddannelse, så dette misforhold hurtigst muligt kan blive rettet.

Liberalt centrum anbefaler således lovforslaget til meget velvillig behandling.

Knud Hertling: Ligesom andre ordførere kan jeg stort set henvise til mine udtalelser under de tidligere behandlinger af dette lovforslag.

Når et lovforslag har været førstebehandling så mange gange, som tilfældet er, kan der være en vis fare for, at éns opmærksomhed sløves. Man tænker måske: nå, er det nu dette igen! Men jeg håber, at det ikke bliver tilfældet i det udvalg, der skal arbejde videre med lovforslaget. Disse mange førstebehandlinger skal helst ikke tilsløre de alvorlige problemer, der indeholdes i det.

I og for sig er der noget deprimerende ved at behandle et forslag om en skolestruktur, som man har stærk mistanke om vil være forældet i løbet af meget kort tid. Gennem lovforslaget forsøger man jo at gennemføre en normalisering i forhold til skoleforholdene hernede; det er derfor, man praktisk talt har lavet en afskrift af den danske folkeskolelov.

I Danmark tales der meget om en ændring af skolestrukturen, og man må vel forvente, at denne ændring kan blive gennemført forholdsvis hurtigt. Hvad skal vi så gøre i Grønland? Ja, vi må vel følge med. Vi kan altså risikere at måtte lave om på en struktur, der lige er indført, og som knap nok er sat i værk, og måske indføre et stærkt avanceret skolesystem. Ro over skolearbejdet bliver der således ikke ret meget af, og det vil gå ud over børnene. Jeg nævner blot dette for at vise, at man i Grønland ikke må narre sig selv til at tro, at alting vil blive godt inden for skolevæsenet, når blot dette lovforslag gennemføres. Vi bør i Grønland have en skolestruktur, der tager større hensyn til forældrenes og ikke mindst børnenes forudsætninger, såfremt man ønsker en skole, der udvikler sig indefra i kraft af de behov, der opstår i samfundet, i stedet for at udvikle sig efter et mønster, der skabes uden for samfundet. Dette store principielle